

УДК: 372.03+ 802.1 +808.2: 802.1
DOI: 10.31376/2410-0897-2019-1-39-113-119

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Ярмолівч Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук, доцент навчального центру «Marine Lingua»

Національний університет «Одеська морська академія»

e-mail: Ok-yarm@rambler.ru

ORCID: 0000-0002-8273-7254

У статті розглянуто основні питання лінгвокраїнознавчої проблематики, методологічні принципи лінгвокраїнознавства, цілі засвоєння лінгвокраїнознавства, пов'язані з навчанням іноземних мов. Автор статті робить висновок, що іноземні мови є одним з основних аспектів формування міжкультурної комунікації в полікультурному суспільстві. У роботі подано теоретичні й практичні рекомендації щодо формування здібностей майбутніх учителів мови до діалогу культур через лінгвопедагогічну комунікацію. Зроблено акцент на актуальності вивчення і використання художньої літератури (твори поета О. Толстого) на різноспрямованих практичних заняттях.

Ключові слова: лінгвокраїнознавчий аспект, діалог культур, міжкультурна комунікація, художня література, поет О. Толстой, художньо-естетичний розвиток.

Постановка проблеми. Дослідники, педагоги, лінгвісти та фахівці з гуманітарних дисциплін дедалі більше цікавляться ефективністю взаємодії та взаєморозуміння між учасниками процесу комунікації на різних його рівнях. Особливо важливим це питання постає при спілкуванні представників різних націй, культур, конфесій.

Розвиток міжнародних зв'язків у політиці, економіці, культурі та інших сферах вимагає від сучасної педагогіки, методики навчання нерідної мови орієнтуватися на реальні умови комунікації. Комунікативна компетенція як кінцевий результат навчання передбачає не тільки володіння відповідною іншомовною технікою, а й засвоєння позамовної інформації, необхідної для адекватного навчання та взаєморозуміння. Сучасна лінгвопедагогіка характеризується особливою увагою до розвитку мови як засобу комунікативного впливу, що здійснюється в широкому соціальному контексті.

Сучасний етап розвитку освіти в Україні одним з основних завдань висунув проблему підготовки освітян до комунікативного сприйняття навчального процесу, в чому полягає актуальність статті. У наш час навчання іноземної мови розглядається як відображення культури народу, мова якого вивчається. Оволодіння іншомовною культурою і засвоєння світових духовних цінностей – складові навчання іноземної мови. Майбутні вчителі, перекладачі, викладачі, виконуючи соціальне замовлення, готуються формувати у своїх учнів на заняттях з іноземної мови іншомовні навички та вміння, а також на їх базі знайомлять з культурою країни, її традиціями, історією та подіями сучасності. Лінгвокраїнознавство досліджує питання відбору сучасних прийомів подання відомостей про країну, мова якої вивчається, з метою забезпечення практичного володіння цією мовою.

Лінгвокраїнознавство є аспектом методики викладання іноземних мов, який відбиває національно-культурний компонент мовного матеріалу. Лінгвокраїнознавство реалізується як кінцева мета навчання іноземної мови, тобто навчання іншомовної комунікації. Ця мета потребує від учнів норм адекватної мовної поведінки, що розуміє демонстрацію національно-культурних знань. Постановка такої проблеми визначає, що розроблення лінгвокраїнознавчого аспекту в навчанні іноземної мови є надзвичайно актуальною та важливою.

Лінгвокраїнознавчу проблематику становлять два великі кола питань – філологічні та лінгводидактичні. Предметом лінгвокраїнознавства є аналіз мови з метою виявлення національно-культурної семантики. Дослідження лінгвокраїнознавства вказує на пошук викладацьких прийомів об'єкта викладання: презентацій, закріплення, активізація національно-специфічних мовних одиниць, культурологічне прочитання текстів на практичних мовних заняттях, обговорення, підготовка до професійної іншомовної комунікації.

Аналіз наукових досліджень засвідчує, що найбільш результативним механізмом вирішення завдань сучасної навчальної комунікації є лінгвопедагогічна комунікація, яка передбачає широкий художньо-естетичний розвиток учнів. Лінгвопедагогічна комунікація ґрунтується на сукупності досягнень: філософії (теоретичні погляди В. Вернадського на особистість); філософії освітнього простору (В. Кремень); філософії освіти в контексті полікультурної парадигми (С. Черепанова); художньо-естетичній освіті

(І. Зязюн, О. Семашко, В. Бутенко); педагогіки (А. Богуш, С. Гончаренко, В. Васянович, Н. Ничкало, В. Орлов, О. Пехота); лінгвопедагогіки (В. Москаленко, Г. Резніцька, Л. Скуратівський, О. Тарнопольський); методики навчання іншомовної комунікації та виховання особистості засобами художньої літератури (І. Бухбіндер, М. Вайсбурд, П. Гурвич, Н. Жинкин, Н. Зимня, З. Кличникова, В. Кондратьєва, С. Ніколаєва, Т. Серова, Н. Скляренко) [1; 2; 4; 7].

Є. Верещагін, В. Костомаров першими з'ясували, що лінгвокраїнознавство є аспектом педагогіки і методики навчання іноземних мов. Проблемою засвоєння лінгвокраїнознавства як навального предмета, займалися відомі лінгвісти, педагоги: Л. Щерба, В. Гумбольдт, О. Міролюбов, І. Бім, М. Шанський, М. Ісаєв, І. Зимня, І. Халєєва, Н. Гальськова та інші [1; 2; 3; 6; 7; 9].

Творчість О. Толстого вивчали: П. Евстаф'єв, О. Майорова, О. Миллер, А. Скабичевський, В. Соловійов, Н. Соколов, В. Покровський, Є. Прокоф'єва, Г. Стафєєв, І. Ямпольський, інші історики, літературознавці, мовознавці [5; 8].

Метою статті є викладання теоретичних положень та практичних рекомендацій лінгвокраїнознавства щодо розроблення методики формування діалогу культур студентів гуманітарних спеціальностей засобами художньої літератури, а саме при використанні творів О. Толстого, на відповідних заняттях з лінгвокраїнознавства.

Дослідження відбиває одну з проблем навчального процесу – використання художньої літератури як одного з базових практичних матеріалів освіти. Формування навичок діалогу культур приводить до формування художньо-творчого мислення у майбутніх вчителів мови і літератури [1, с. 111–112].

Виклад основного матеріалу. Кожна національна культура складається з національних і інтернаціональних елементів. При цьому національні культури не збігаються цілком з іншими культурами. Тому в процесі викладання іноземної мови ми змушені витратити час та енергію на формування у свідомості учнів різного віку або студентів поняття про нові предмети і явища, що не знаходить аналогів ні в рідній культурі, ні в рідній мові. При навчанні іноземної мови відбувається введення елементів країнознавства у викладання мови. Ми пропонуємо назвати практичний вид діяльності, коли викладач об'єднує загальне країнознавство з навчальним процесом – лінгвокраїнознавчим викладанням.

Ю. Веклич, А. Сабітова, Н. Стецько дали майже однакове визначення поняття «лінгвокраїнознавство» і його складових. Це аспект викладання іноземної мови, у якому з метою забезпечення комунікативності навчання та для вирішення загально освітніх і гуманістичних задач реалізується кумулятивна функція мови і здійснюється аккультурація адресата, причому методика викладання має філологічну природу. Ознайомлення здійснюється за допомогою іноземної мови та в процесі її вивчення [2, с. 451]. У працях дослідників можна простежити п'ять методологічних принципів, які є основою лінгвокраїнознавства:

– лінгвістичний. Суспільна природа мови постає як об'єктивна можливість залучення до нової дійсності. Єдність мови і національної культури реалізується в ряді функцій: комунікативній, тобто бути знаряддям передавання інформації; культуросна; накопичувальна;

– соціальний. Засвоюється якісно інформація середовища, в якому відбулось національне формування. Викладання нової інформації про іншомовну країну має відбуватися за принципом позитивного ставлення до неї;

– психологічний. Правильно сформована мета, позитивна установка до народу – носія мови пов'язана з вивченням і мов, і всього навчального матеріалу;

– дидактичний. Відбувається втілення вимог цілісності та єдності мовного навчального процесу. Все іншомовне навчання не відбувається в природних умовах, тому країнознавча інформація поєднується з навчальними текстами і відпрацьовується на практичних заняттях;

– лінгводидактичний, методичний. Філологічне вивчення країнознавчої бази є способом вторинного пізнання іншомовної дійсності [2, с. 451].

Одним із важливих питань сучасної освіти є питання про створення такого освітнього простору, який би сприяв підготовці майбутніх фахівців до діалогу культур [3, с. 172–173].

Проведені підготовчі етапи нашого дослідження показали, що цільовий компонент методики формування діалогу культур як складової міжкультурної комунікації базується для студента на аспекті засвоєння, а для викладача – викладанні іноземної мови. Аспект викладання – це підготовка мовного матеріалу і прийомів викладання, які необхідні для даного мовного матеріалу. Зазначимо, що прийоми викладання залежать від висунутих цілей і етапів роботи: первісного ознайомлення з новим матеріалом; закріплення, в дії воно відбувається переведення первісних знань, умінь і навичок з короткочасної в довготривалу пам'ять і, як результат, індивідуальну свідомість людини; активізація, виведення засвоєного

матеріалу в діяльність мовою, яка вивчається [4, с. 138–139].

Практичний етап дослідження виявив, що майбутній професіонал-учитель зі сформованою компетенцією діалогу культур поєднує високий професіоналізм та гуманізм, має сформовану міжкультурну комунікативну компетенцію і володіє засобами естетичної і полікультурної свідомості завдяки лінгводидактичному опрацюванню країнознавчих матеріалів. Сформований діалог культур демонструється через такі складові: філологічно-мистецьку, міжкультурну освіченість, емоційне і естетичне самовдосконалення. Усі вказані складові взаємореалізуються в методичній праці з країнознавчими матеріалами.

Лінгвокраїнознавство є аспектом, який сприяє формуванню іншомовної компетенції. Викладачі стверджують, що лінгвокраїнознавство є самостійним аспектом викладання іноземних мов. Доведенням цього є вказані в працях методистів етапи праці з лінгвокраїнознавчим матеріалом (презентація, закріплення, активізація). Наступним підтвердженням є проблеми відбору навчального матеріалу. Матеріал (лексичний, фразеологічний) характеризується національно-культурною семантикою. Фонетичний і граматичний матеріали має характеризуватись наявністю конструкцій культури потенційних її носіїв. Підтвердженням лінгвокраїнознавства як окремого аспекту викладання мов є також самостійні країнознавчі прийоми викладання, пов'язані із образним дидактичним компонентом: експлікація лексичного фону, додатковість зорового та вербального рядів, виявлення проєктивного країнознавчого змісту художнього тексту, системне/повне коментування [5, с. 70–71].

Вивчення культури країни, мова якої вивчається, спонукає до розвитку ціннісно-орієнтаційної діяльності та сприйняття своєрідності, особливості іншої культури. І. Ставицька використала образне слово «сплав», щоб передати поняття «діалог культур». Дійсно, діалог культур – це форма спільного існування та взаємодії сплаву багатьох взаємодіючих самотутніх культур різних цивілізаційних регіонів, етносів, поколінь тощо [2, с. 452–453].

Методичні прийоми приводять до сприйняття, розуміння унікальності іншої культури. На вмінні інтерпретувати іншомовні культурні цінності базується методика формування компетенції діалогу культур студентів, які вивчають іноземну мову і особливо гуманітарних спеціальностей, майбутніх філологів [3, с. 173–174].

Лінгвокраїнознавчий аспект у процесі підготовки полікультурності потребує від фахівців філологів пізнавальної активності. Пізнавальна активність студентів виявляється в готовності та бажанні до вивчення нового матеріалу за розширеною тематикою. Бажання самостійно розширювати знання з іноземної мови виявляється в ініціативі пошуку цікавої інформації, що стосується вивчення іноземної мови та особливостей країни, мова якої вивчається. Є. Пассов зазначав, що ідеї розвивального навчання важливі й сприяють самостійній продуктивній праці. Формування особистісної активності учнів забезпечує активне ставлення до знань, систематичність і наполегливість у навчанні, позитивні результати та успішну безперервну освіту [4, с. 140–142].

На XVI Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД» в 2013 році, у процесі обговорення полікультурності в навчальному процесі і її прояву через діалог культур у міжкультурній комунікації особливе значення приділялось самостійній роботі з вивчення іноземної мови. На першому місці серед якостей майбутнього викладача-філолога як повноцінного члена європейського демократичного співтовариства було визначено фахівця зі “здатністю до самоорганізації, незалежності, висока самосвідомість, поєднання незалежності мислення і дій із соціальною відповідальністю”. Такі педагогічні задачі можуть бути вирішені на базі дисциплін і матеріалів, які призводять до бажання застосувати їх в повсякденному житті або при вивченні іншомовних предметів [1, с. 114–116].

Стимулювання пізнавальної і самостійної активності студентів розвинеться в разі використання на заняттях матеріалів, які вони самостійно підготували за програмовою темою лінгвокраїнознавства: події в країні, історія країни, видатні діячі країни. Самостійна підготовка матеріалу – дидактичний прийом, використання якого приводить до розвитку творчої ініціативи і пізнавальної активності. «Лінгвокраїнознавство» передбачає нові завдання: зробити рекламу фільму, передачі, події. Творчі завдання створюють психологічну готовність сприйняття нової інформації [5, с. 67–69].

Лінгвокраїнознавчий аспект знаходить відображення в цілях та задачах навчання іноземної мови, а також у змісті та прийомах навчання, що дає можливість цілеспрямовано проводити роботу з формування фонових країнознавчих знань з перших кроків вивчення лінгвокраїнознавства [6, с. 10–11].

На сьогоднішній день існує достатня кількість навчального матеріалу з лінгвокраїнознавства (С. Андрєєва, Т. Беркович, Н. Борисенко, М. Возна, О. Гапонів, Г. Мельніченко та інші). При тому всі іншомовні підручники можуть бути охарактеризовані як матеріали з лінгвокраїнознавчим компонентом

(зміст підручників, цілі, зміст, прийоми навчання, навчальний матеріал, завдання).

Вивчення дисципліни «Лінгвокраїнознавство» потребує від студентів знань та вмінь, які були сформовані при засвоєнні дисциплін: «Практика усного та писемного мовлення», «Стилістика», «Лексикологія», «Історія мови, що вивчається». Коректно розроблена навчальна програма дає змогу викладачу використовувати додатковий матеріал. Читання книг, журналів та газет, а потім отримання інформації через перегляд телепередач, документальних та художніх фільмів іноземною мовою є прийомами, які сприяють формуванню іншомовної компетенції, а також передбачають розширення світогляду. Нами була розроблена методика, в основі якої студенти на практичних заняттях проводили порівняння художніх творів [5, с. 84–85].

Художня література використана нами як основа методики формування діалогу культур, виходячи з отриманих навичок і знань різних навчальних дисциплін. В. Сафонова, В. Царькова вказують, що іноземна мова є комплексним навчальним предметом, який є інструментом розвитку полікультурної особистості. Формування моральних, культурних, естетичних цінностей проходить передусім через обговорення і вивчення художньої літератури. За О. Тарнопольським, образне і словесно-логічне мислення через тематичну комунікацію формує творче, конструктивне мислення і виражається в разі достатнього рівня самосвідомості людини [5, с. 12–13].

Художня література є одним із важливих джерел знайомства учнів і студентів з культурною цілісністю, історичним минулим. Реалізація навчальної мети сформувала книжкову базу: підручники, хрестоматії з літературно-художнім матеріалом. Вони не є книгою для простого читання, а навчальними посібниками [3, с. 178]. Ми вже вказували, що підручники з іноземної мови характеризуються лінгвокраїнознавчим аспектом. Художня література відіграє провідну роль у позааудиторній і позакласній майбутній роботі молодих учителів-філологів. Практика мови буде проходити через обговорення прочитаного, драматизацію, привітання, вітання, прощання і майже в кожному заході будуть використані художні твори з подальшим обговоренням їх утілення в навчальний процес. Студентам для розуміння принципів певного навчального предмета рекомендується самостійне читання пропонованої художньої літератури [3, с. 180; 5; 6]. У цій статті ми актуалізуємо проблему пошуку сучасних форм навчального процесу, які будуть прогресивними в роботі з творами О. Толстого для різних суб'єктів освітнього процесу.

О. Толстому належить особливе місце в історії українсько-російських культурних і літературних зв'язку. Він писав твори високого естетичного рівня, які демонструють і традиції, і мораль, і ритм мов, як слов'янських, так і західноєвропейських народів [7, с. 27–29].

Дослідження творів літератури виявляє напрям діалогу культур у тому разі, якщо сам автор задав його. Говорячи про діалог культур, звернемо увагу, що одним з перших дослідників творчості О. Толстого є французький професор Андре Лірондель (1879–1952). На його працю посилаються і сучасні дослідники [7, с. 16–17].

Концепція постійного руху часу: минуле впливає на сьогодення, сьогодення – на майбутнє – лишає свій слід в просторі. «Хронотопічний» навчальний діалог є у творах О. Толстого, і тому освітяни розглядають його як змістовний структурний навчальний текст [7; 8, с. 4].

Поетичні та прозові праці Олексія Костянтиновича Толстого "Василий Шибанов", "Князь Серебряний", "Смерть Іоанна Грозного", "Царь Федор Іоаннович", "Царь Борис" мають локально-темпоральні зв'язки, оскільки демонструють його світосприйняття мовної особистості з унікальним дуалістичним підходом до плину часу [7, с. 26–27]. Обговорення концепції постійного руху часу, тобто вказаного історичного циклу, лишило слід розуміння минулого в рефлексії сьогодення не тільки у майбутніх учителів мови, але й історії.

Актуалізація праць О. Толстого в навчальному процесі з підготовки майбутніх учителів іноземної мови відбувається під час вивчення фонетики, стилістики, граматики, історії мови, лінгвокраїнознавства. Однак ми звернули увагу на вірші-переклади О. Толстого. Порівняльний аналіз творів проводився як приклад складання поетичного перекладу. На заняттях зі спецкурсів «Стилістика мови», «Теорія і практика перекладу», «Лінгвокраїнознавство» студенти розглядали вірші: "Anden Nachtwächter" («Безоблачно небо, нет ветру с утра...»), "König Richard" («Ричард Львиное Сердце») Г.Гейне и Джорджа Гордона Байрона "The destruction of Sennacherib" («Ассирияне шли, как на стадо волки»), "Sun of the sleepless" («Грустная звезда!...») [7, с. 603, 605, 624, 627].

Культурно-навчальна діяльність на заняттях з лінгвокраїнознавства має різноманітні форми втілення: від свідомого здобуття художньо-естетичних знань до підготовки доповідей на заняття, конференції, розроблення комп'ютерних презентацій за завданням викладача, написання самостійного художнього перекладу, активної участі в аудиторних і позааудиторних заходах, театралізованих

постановках тощо.

У своїх доповідях студенти звернули увагу на «забутість» письменника, поета Олексія Костянтиновича Толстого, висунули і обґрунтували свою позицію. Майбутні вчителі доповіли про рішення ЮНЕСКО всесвітньо відзначити 150-річчя з дня народження поета (1967 р.); про симпозиум американських славістів (1075 р.). Метою симпозиуму було відзначення сторіччя з дня смерті поета. Оброблений матеріал дав можливість студентам пов'язати біографію О. Толстого з загальною характеристикою його творчості. Визначення, що «головним критерієм «якості студента», тобто майбутнього вчителя, стає не сукупність засвоєної інформації, а творча робота, в якій ця інформація використовується», сприяло розробленню відповідного типу завдань [9, с. 65].

Викладач стежить за творчою працею. Студенти аналізували видання, пов'язані з творчістю О. Толстого; робили висновок щодо його популярності в країні вже в XIX столітті; вивчали вступні статті (І. Ямпольського до повної збірки) [7, с. 5–50].

Інколи студенти можуть формулювати цікаві висновки. Наприклад: було запропоновано вважати походження О. Толстого полікультурним. Зрозуміло, що такий сучасний висновок має підґрунтя. О. Толстой – нащадок гетьмана України, велику частину життя провів у Малоросії, Росії, Європі. Надалі студенти почали обговорювати теми життя українського селянства, козацького устрою, заміни топонімів історії України. Така комунікація показала, що якість формування діалогу культур потребує постійного контролю професійно підготовленого керівника.

Аудиторне тематичне спілкування показало, що студенти виділили шляхи полікультурної спрямованості творчості О. Толстого. Увагу привернув студентський висновок, що О. Толстой сформував не просто індивідуальну інваріанту світової міфологічної традиції, але й загальне розуміння світу як цілісності. Підтвердженням діалогу культур світової цілісності став вірш поета *«Ты знаешь край, где всё обильем дышит...»* і вірші-переклади: *«Георг Гервег»*, *«Поражение Сенахерима»*, *«Ричард Львиное Сердце»* [7, с. 61, 603, 627, 630]. Практичні заняття за темою «Творчість О.К.Толстого» дали змогу студентам зрозуміти філософський термін «просторово-часовий синкретизм», побачити його у творчості О. Толстого і його словах про самого себе: *«Моя плоть – русская, славянская, но душа моя – только человеческая»* [8, с. 133].

Студенти продемонстрували діалог культур творчості О. Толстого, аналізуючи вірші і життя поета. Письменник постійно з натхненням мандрував країнами Західної Європи, Російської імперії, Малоросії. Але вірші і листи вказують, що він з радістю повертався на рідну Чернігівщину: *«Где гнутся над омутом лозы, Где летнее солнце печёт, Летают и пляшут стрекозы, Весёлый ведут хоровод»* [7, с. 18]. Було з'ясовано, що поета притягували німецькі, англійські вірші з подібним естетичним ритмом. Діалог культур для студентів виявився в перекладах О. Толстим віршів з естетичним ритмом близьким до рідного. Поет переклав російською мовою праці Дж. Г. Байрона, Андре Шенье, Йоганна Вольфганга фон Гете, Генріха Гейне, шотландських поетів, а німецькою – російських.

На заняттях зі стилістики мови аналізували вірші Джорджа Гордона Байрона і Генріха Гейне в перекладах О. Толстого. На заняттях з лінгвокраїнознавства аналізувалась інформація щодо авторів віршів, історії і місця віршів у культурному житті соціуму. Аналіз студенти проводили колективно й індивідуально. Обговорення проходило мовою, яку вивчають студенти (англійською, німецькою). Студенти зробили акцент на емоційному впливі віршів, їх розумінні, спрямованості на використання в навчальному процесі на різних навчальних рівнях (аудиторних, позааудиторних).

Сформований професійний діалог культур приводить до міжкультурної комунікації, грамотності майбутніх фахівців і їхніх учнів.

Висновки. У статті були викладені методологічні принципи, які є основою лінгвокраїнознавства; теоретичні основи лінгвокраїнознавства; питання, які становлять лінгвокраїнознавчу проблематику та мотиваційні стимули вивчення іноземної мови як бази формування діалогу культур. Виходячи із вищесказаного, дійшли висновку, що висунуту нами мету щодо формування діалогу культур у навчальних умовах, можливо реалізувати при використанні художньої літератури під час вивчення дисципліни «Іноземна мова» шляхом активізації лінгвокраїнознавчого аспекту. Теоретичне дослідження показало, що лінгвокраїнознавчий аспект навчання є самостійним аспектом навчання іноземної мови. Лінгвокраїнознавчий аспект демонструє національно-культурний компонент мовного матеріалу, особливо при використанні художньої літератури. Практична складова нашого дослідження показала, що кінцева мета засвоєння лінгвокраїнознавчого аспекту приводить до формування в учнів лінгвокраїнознавчої компетенції, тобто діалогу культур. Процес формування діалогу культур показав, що навчальна діяльність неможлива без практичної навчальної комунікації; якісне формування лінгвокраїнознавчої компетенції діалогу культур орієнтується на навчальну комунікацію; діалог культур орієнтує студентів на особисте вивчення

культурного шару і представлення набутої інформації в різних методичних формах; художня література є методично якісним матеріалом для формування діалогу культур у майбутніх філологів.

Перспективами подальшої роботи є вивчення і розроблення сучасних методик з проблеми підготовки фахової мовленнєвої комунікації, що дасть можливість педагогам України сприяти вихованню українських конкурентоспроможних фахівців.

Список використаної літератури

1. Литвиненко О. М. Діалог культур і цілісність особистості. Фундаментальные и прикладные исследования в практике ведущих научных школ. Київ. 2014. № 5. С. 111–122. URL: fund-issled-intern.esrae.ru/5-67 (дата звернення: 01.03.2019).
2. Стеценко Н. До характеристики поняття «Лінгвокраїнознавство». Наукові записки. Секція: філ. науки. 2009. Випуск 81 (2). С. 450–453.
3. Вдович С. Сучасні зарубіжні концепції естетичного виховання особистості. Професійно спрямоване навчання і виховання особистості. 2006. С. 172–180.
4. Жинкин Н. И. Психологические особенности спонтанной речи. Москва: Форум, 2005. С. 138–143.
5. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Київ: Фірма “ІНКОС”, 2006. 248 с.
6. Ferguson H. Manual for multi cultural education. Yarmouth, Maine, 1987. 60 с.
7. Толстой А. К. Собр. соч.: в 4 т. / Вступ. ст. и примеч. И. Ямпольского. Т. 1, М., 1964. 800 с.
8. Прокоф'євої К. А. Своєрідність міфопоетики російської історичної драматургії XIX століття: О. С. Пушкін, О. К. Толстой, О. М. Островський: монографія. Д.: Порог, 2007. 232 с.
9. Орлов О. М. Профессионально ориентированная риторика: содержание и методика обучения., Дис. док. пед. наук: 13.00.02. М., 2003. 539 с.

COUNTRY STUDY ASPECT OF FORMING INTERCULTURAL DIALOGUE COMPETENCE OF INTENDING PHILOLOGISTS

Yarmolovich Oksana

candidat of pedagogical sciences, Associate Professor of the educating center “Marine Lingua”
National University “Odessa Maritime Academy”

Introduction. Country study is an aspect of the methodology of teaching foreign languages, which reflects the national and cultural component of the linguistic material. Country study is realized as the ultimate goal of teaching any foreign language, which is based on teaching foreign language communication. This goal requires from the students the rules of adequate linguistic behavior, which presupposes the demonstration of national and cultural knowledge. The resolution of such a problem determines that the development of the linguistic and national aspect in teaching a foreign language is extremely relevant and important.

Purpose. The article is devoted to the problem of the educational process, i.e. the use of fiction as one of the basic practical materials of education. The formation of skills of the intercultural dialogue leads to the formation of artistic and creative thinking of the future teacher of language and literature.

The purpose of the article is to give the theoretical and practical recommendations of the Country study for the developing of the methodology for forming the intercultural dialogue for students of the humanitarian specialties by means of fiction, namely, using the works of O.K. Tolstoy, in the corresponding classes on Country study.

Methods. There were used the theoretical (were analyzed the sources of the problem), practical (was selected material and used in the lessons of Country study with the purpose of developing intercultural dialogues; were analyzed the selected material and its using at the lessons of Country study with the purpose of developing intercultural dialogues; was analyzed the independent work of students with fiction materials).

Results. In this article we consider development of professional communicative ability as the main stage in future foreign language teachers training. A link is drawn between teaching practice and forming professional intercultural dialogue in oral communicative skills through fiction literature. This article includes monitoring results of a group of students, who took part in a professional communication training session focused on a biography and works of the poet O.K. Tolstoy. Students were intrigued with the poet's kind as the peace of the Country Studies-Linguistics as an aspect of Teaching Foreign Language. Those studies were the steps in forming the professional intercultural dialogue.

Originality. This article focuses on the main problems and the methodological principles of Country Study, and aims of studying foreign languages. The fiction work helps to broaden students' outlook and the intercultural dialogue becomes a part of multicultural policy.

Conclusion. The conclusion of our study is that educational activity is impossible without practical training and a perfect high-quality material for that is fiction. The studies of the works of the famous authors are forming

professional communicative skills. Such methodically well reasoned trainings outcomes in a rise of linguo and pedagogically, aesthetically, artistically, culturally developed teachers with high motivation and striving for self-improvement.

The training session we have conducted, may go on in a deeper study so that the results of this study will be used as a basis for developing a new teaching method aiming at educating institutions of any level. The study was the steps in forming the professional intercultural dialogue.

Key words: *educational process, intercultural dialogue, intercultural discussion, works of fiction, poet, creativity, artistic and aesthetic development.*

References

1. Litvinenko, O.M. (2014). Dialog kultur i teilisnist osobistosti [The intercultural dialogue and the integrity of the individual person]. *Fundamentalnye i prikladnye issledovanija v practice vedutschih shkol - Fundamental and applied research in the practice of leading scientific schools*, 5, 111-122 URL: fund-issled-intern.esrae.ru/5-67 [in Ukrainian].
2. Stetcenko, N. (2009). Do harakterystyky ponjattia "Lingvokrainoznavstvo" [Prior to the characteristics of understanding "Country Studing-Ligvistics"]. *Naukovi zapyski. Sekcija filologichnih nauk - Science notes. Section: philological science*, 81(2), 450-453. [in Ukrainian].
3. Vdovich, S. (2006). Suchasni zarubigni kontsheptchij estetjchnogo vjhovannija osobjstoste. Profesijno sprjamovane neyavchannja i vjhovannja osobistosti. [Contemporary foreign concepts of aesthetic education of personality. Professionally directed education and upbringing of the person]. *L.:LDU BDG*, 172-180. [in Ukrainian].
4. Ginkin, N.I. (2005). *Psihologicheskie osobennosti spontannoju rechi [Psychological features of spontaneous speech]*. Moscow: Forum. 138-143. [in Russian].
5. Tarnopolskij, O.B. (2006). *Metodologija navchannja inizemnim movam v vischij shkoly. [Methodology of FLT in a High Level Educating Institutes]*. Kiev: Reprinting [in Ukrainian].
6. Ferguson, H. (1987). *Manual for multicultural education*. Yarmouth, Maine. [in English].
7. Tolstoj, A.K. (1964). *Sobran. Soch [Collection of works]*. V.1, Moscow. [in Russian].
8. Prokofjeva, K.A. (2007). *Svoeridnist miphopoetiki Rosijskoj istorichnoj dramaturgiji XIX stolotrj: O.S.Pushkin, O.K.Tolstoj, O.M.Ostrovskij. [Originality of mythopaths of the Russian historical playwrighting in the XIX century: O.S.Pushkin, O.K.Tolstoj, O.M.Ostrovskij]*. Mong-ph, Dnepropetrovsjk: Porog, [in Russian].
9. Orlov, O.M. (2003). *Profesijno orijentirovannaja ritorika: soderganie i metodica obuchenija. [Professionally oriented rhetoric: content and training method]*. Doctor's thesis. Moscow [in Russian].

ЛИНГВОСТРАНОВЕДЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФОРМИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИИ ДИАЛОГА КУЛЬТУР У БУДУЩИХ ФИЛОЛОГОВ

Ярмолович Оксана Ивановна

кандидат педагогических наук, доцент ученого центра «Marine Lingua»
Национального Университета Одесская Морская Академия

В статье рассматриваются основные вопросы лингвострановедческой проблематики, методологические принципы лингвострановедения, а также цели усвоения лингвострановедения при обучении иностранным языкам. Автор статьи делает вывод, что иностранные языки являются одним из основных аспектов формирования межкультурной коммуникации в поликультурном обществе. В работе анализируются теоретические и практические рекомендации по формированию способностей будущих учителей языка к диалогу культур через лингвопедагогическую коммуникацию. В статье сделан акцент на актуальности изучения и использования художественной литературы (произведения поэта О. Толстого) на разнонаправленных практических занятиях.

Ключевые слова: *лингвострановедческий аспект, диалог культур, межкультурная коммуникация, художественная литература, поэт А. Толстой, художественно-эстетическое развитие.*

Отримано редакцією 04.03.2019 р.